

279 123

DUPLUM

Anul XI.

Caransebeș, 17 Martie c. v. 1896

FOAIA DIECES

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a

Apare DUMINECA

Prețul Abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Co
Pentru Austro-Ungaria pe an . . 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse, edicte etc. tipărite de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 cor.	eară
" " " " pe 1/2 an . 5 "		Libra
" România și străinătate pe an 14 franci		
" " " " pe 1/2 an 7 "		

PARTEA OFICIALĂ

Nr. 69 Pres. ex 1896.

NICOLAE

din îndurarea lui Dumnezeu Episcopul bisericii ort. răsăritene în eparhia Caransebeșului.

Iubitului nostru cler și popor și onoraților deputați la sinodul eparhiei noastre.

PARTEA

Pet

Sub titlul: "Bănat" a publicat nostru istoriograf silvaniei, "un e Bănat.

Ap

le *Bonneval*. Între
 să sufere Austriacii
 u căzut asupra lui
 în Glatz și comanda
 lucelui *Francisc de*
 sia, și lui i-se dase
 Nici acestia n'avură
 38, afară de Belgrad,
 enezii au fost asupra
 e inverșunați, încât
 ia Teresia, a trebuit
 gă la Toscana, care
 partea celui din urmă
 ndamnat la pierderea
 n anul 1739 a con-
 t. Bătut și acesta
 Austriacii să încheie
 litoare. O parte din
 le Eugen de Savoia,
 nă la Olt, a trebuit

n *Severin*

prin văile riurilor
 ă după înfrângerea
 la *Vidin* vatra
 ge un asalt al

du-se aci 6 regimente de cavalerie întru apărarea
 Bănatului, greul armatei înaintând peste Logoj, Ca-
 ransebeș și Slatina, numai cu nespūsă greutate
 putu străbate prin cheia Armenișului și a Teregovei
 până la dealul *Domașnei*, în care se află cumpăna
 apelor între basinul Timișului și al Dunării. Ziua
 sântilor apostoli Petru și Pavel, adecă 29 Iunie
 a anului 1738, a fost o zi de repaus pentru ostă-
 șimea care obosise în urma marșurilor forțate. Ar-
 mata turcească se afla atunci în Córnia.

Francisc și fratele său Carol, duce de Lota-
 ringia, au aranjat cu această ocaziune o vânătoare.
 Însoțiti de vr'o câțiva oameni luară drumul către
Turcii morți. Aci prinții rătăciră. Periclul era ne-
 spus de mare, căci prea ușor ar fi putut să cadă
 în mâna Turcilor sau a bandelor de haiduci, cari
 erau foarte numéroase.

Scirea despre această întâmplare au deprimat
 pe ai nostri; au încuragiat însă pe Turci, care nu-
 mai decât luară ofensiva. Austriecii sub comanda
 generariului Königsegg se retraseră până la Slatina,
 otăriți a se bate cu inimizii în câmpul *Fomi**.

(Va urma)

— — — — —
St u d i u

despre *Celți* și numele de localități

laia vezi la Rugeiu. Tararc oraș cu ocnă de marmore în Franca. Tarsus, cetate pe deal în Cilicia; Taurus delime în Crimia și în Asia mică. În România Tarașiu, Târcau, Tarcov munți. Teramo provincie muntoasă în Italia, încă e trunchiul din munții Abruzzi și cu Gransasso [marea stâncă] d' Italia. Țerile munte în jnd. Muscel [il vezi la Marila]. Tirana oraș în Turcia zace pe deal de 120 m. an aci e diminutiv. Tirimont și Tirlemont dealuri în Belgia; mont e adaus romanic, cătră celticul Tiri. Forma Tirle, ca Târle. Tirda munte în jud. Putna. Thirza cetate pe deal în Samaria; aci au locuit regii din Israil. Tirol provincia cea mai muntoasă și stâncoasă în Austria; tir deal, ol stâncă, peatră sau din al, nalt mare. Terioli orașul de azi Tyrol. *Tiriscum* după Ptolomeiu cetate în Dacia, numele din tir deal uisge apă riu, și um, loc, sat. Torda la Sași Thorenburg; aci e Torocz-kő stâncele de peatră, și peștera de 320 m. de afundă. Prin Germania sunt dealurile Thorberg, Torberg Torenberg, Tornberg; berg nemșesce deal, și precum am mai zis, Germanii cătră numele vechi, au adaus berg, ce asigură, că tor înseamnă deal. Tremont deal în Franca Triotna fluviu în Franca; Triotan în limba celtică dela mic; cătră acesta aa sau aha, apă, de aci numele riuului Turc măgură, Turguiața munte în România.

În Spania a fost provincia Baetica numită dela rful Baetis; în munții sudici au locuit Turdetanii, dela cari Baetica s'a numit și Turdetania, iară în munții despre răsărit au locuit Turdulii. Numele Turdetania din tur deal munte, da prejur, tan țară, ținut; acest tan e identic cu tan din Persis-tan și din alte multe nume. În numele Turdulii ul înseamnă nalt. Turda din Spania e de o origine cu Torda sau Turda din Ardeal. Au combinat unii, că fiind-că Traian a adus 40.000 de spanioli pentru cultivarea ocnelor, aceia vor fi fost Turdetani sau Turduli și au fost așezați pela Turda. Dar numele Turda în Ardeal au fost mai vechiu decât așezarea acelor spanioli.

Tar și celelalte forme căpătând pe s înainte, s'au format asemenea mulțime de nume de dealuri, p. e. Starenberg, Starnberg, Sternberg, în Germania, Streța munte în jud. Argeș [tar=tre]. Stirling castel pe stâncă în Scotia, Stirn în Bavaria; Stirn nemșesce frunte, ce e la loc nalt al trupului, Straimont în Belgia, Storren, Storrenburg, Storz dealuri. Stur munte în jud. Mehedinț, Sturno în Italia. Strung munte în jud. Dâmbovița. Astfel din forma tar și siflat, purcede stâr din numele Stârmina, unde star înseamnă: nalt, mare, și min, deal petros. Nume asemenea numelui Stârmina, fără siflare se află *Tirmentru* un lanț de dealuri în Ural spre apus și cu peșteră mare. *Tauromenium* oraș vechiu în Sicilia, a zăcut pe deal de stânci, numele purcede din tauro=tar nalt precipis, men din maen deal de stânci și ium latin, ion celtic și grec, loc, sufix pentru nume de orașe. Azi se numesce Taormina și Taormeni, iară muntele Monto Toro. Taorminius e fluviul din acel deal; ius e formă latină, dar purcede din ais, apă riu, azi Cantara (can deal, tar din derr apă, rfu); apoi Tramin în Tirol, Tremmen în Prusia.

Pentru dovedirea adevărului în esplicare se aduc nume analoage, în cari primul cuvânt, ce înseamnă deal, e cu înțeles de: nalt, mare, iară al doilea cu înțeles de deal. *Natameniu* deal în plaiul Cerna, din nad-maen; nat (vezi Nedecia) din nad deal, aci nalt, men din maen deal, ia de regulă înseamnă țară, aci teren prejur. Ce nume frumos pentru o prefectură, sau o țară, cu înțeles tocmai ca Armenia. *Snamen* munte în jud. Mehedinț; nam din nab (vezi Agnavia, Neamțu) deal, aci nalt și men deal; se scrie bine S-nam-men. Forme din anticitate: Delminium oraș în Illyris Barbara, mai târziu în Dalmația; del (nalt) min (deal) ium loc. Dalemintia o cetate pe deal, azi sub ea e Meissen; dal (nalt) mint (munte) ia loc; prejurul s'a numit Daleminzia. Dalmația din dal (deal) mat (mare puternic, vezi mat în articolul Moater). Asemenea Tolmina (talmaiu) Orch-o-menos în Arcadia și Boetia, orașe pe stânci. După aceste forme e Starmina, unde min înseamnă deal petros, stâncos și apoi și numai stâncă, peatră).

A trebuit, ca la acest nume să petrec mai mult timp, pentru că la Sârbi *Strmen* pogoriș; strmo în jos, la vale; la Boemi strmen înseamnă scară de șeauă, strmina scoboriș, apoi riuul de deal, strmy ce-i rădicat și ușor s'ar putea zice că numele local Stârmina ar fi slavean, deși star și men cu înțelesele arătate mai sus, la Slaveni nu se află. Asemenea stâm cu cuvântul *cremene* lat. Silex, ung. kovakö, nemț. kieselstein, la Boemi și Sârbi: kremen, ce purcede din car=cre deal (vezi Cerna) și din maen peatră, deci peatră de deal, până ce cre și maen nu sunt compuse din cuvinte slave, ci celtice. Insula Creta din carraid, plin de stâncă, peatră, creta e peatră de var.

Turgeo, turnus; torridus, durrus, stringo, tare, terra, țară.

La rădăcina dar-tar etc. să lămurim și originea unor cuvinte latine și rumânesce. Dar la Celți elevațiune și vârf, dear la Celți mare (M. Bullet). Tar, tor, torr la Celți deal, anume deal precipis stâncos, pe care nu crește nimic, uscat. Tor anume stâncă, deal sau stâncă precipișă; torr, stâncă uscată (durrer Fels) arida. Tar-an torr-an, unde an e de regulă diminutiv. Thora la Chaldei, thoura la Persi munte [M. Bullet]. La Gâllici se află siflate, adecă cu s înainte: star, storan, sturr, sturran, deal stâncos precipis, stor la Dani, Svedi, sthur la Norvegghi, mare. Din tar deal, nalt e la Latini tur în turgeo a sta nalt, în sus; turgesco a să redica, a eși în sus; tur-nus, turnul. Strues gramadă, struo grămădesc, unde tru=tar; căci grămada are conceptul de deal, dëlma.

Din tarr e la Latini torridus, nemșesce erstarret; întărit, înțepenit, uscat; din torr la Nemți dürr, uscat; torreo la Latini, durren la Nemți a usca, a săca. Torpor lat., Erscharren nemț., întărire, înțepenire.

Dîra în sanscrita, lat. firmus, solidus, fortis; adecă tare; dirata, dairya, tăriă. Starr la Celți 1. starr nemț. țeapăn, aridus lat. 2. stark nemț. tare; starc și starcach

¹⁾ Miniș sat cu vii în comit. Aradului, min deal petros, iș =ais loc, sau ich=iș, ce e în petriș, deci miniș=petros.

la Celți, stark nemțesce, tarchiato italinesce tare, tarthaim la Celți, starr halten, a ținea înțepenit, și stark halten, a ținea tare. Sthira în sanscrita, tare, tres la Francezi tare, foarte, tre la Cimbri tare, treun tare. Sthira în sanscrita tare. Din star la Nemți erstarren, steif sein [teif=teap-en] a înțepenit; italinesce *intorizzare*. Stark la Bretoni, firm, solid, apêrat, staan la Allemani înțepenit, dar aspru.

Derus lat. tare, [hart keming] duro lat. a întări, härten megkeményeteni, duresco a se întări; stereos gr. starr, starr, steif, hart; stereoo gr. a întări, a face tare a strinae; tri în lat. *stringo* string; nemț. streng. Aceste ca să e jungem la cuvântul nostru: tare, 1. cu înțelesul nemț. hart, ung. kemény, p. e. peatra e tare; 2. cu înțelesul lat. fortii nemț. kräftig, ung. erős, p. e. Petru e om tare. Tare a rămas la noi fără sifare, până ce star-k la Nemți e cu s înainte. Treun la Celți om tare puternic [tre=tare, un=om]; tranton la Celți om tare, din tran tare, ton=duin om. Cu treun se aduce în legătură latinul strenuus, cutezătoriu, brav, viteaz etc.

Dr. At. Marienescu

(Va urma)

Cuvânt

la înmormântarea unui copil.

„Dumnezeu cearcă pe aceia, pe cari îi iubesc.“

Pentru ce v'ați adunat aici? Ca să dați ultimul onor unei mici și nensemnate ființe pământești, pe care poate nici n'ați cunoscut-o!? Nu! — De ce vi se stringe inima de durere și lacrimi potopesc din ochii vostri în acest moment? Pentru că sunteți martorii acestei priveriști triste, când nesațiosul pământ înghite o mână de țărână pentru totdeauna!? Nu! Aceiaș bucurie, simțită de mai mulți, este mai mare bucurie, și aceeaș durere, simțită de mai mulți, este mai mică durere. Despre acest lucru este convins tot omul și de bună samă această convingere v'a adunat aici, ca să *plângeți cu cei ce plâng...*

Dar cine mă îndeamnă, ca să vă cîntărb plînsul, care ușurează inimile apesate de greaua preatră a sorții; ce mă face se vă vorbesc acum?... când.... o, Iubiților Ascultători, greu im cade acest lucru, și poate, că nici nu l-aș face, dacă n'aș avea credința, că puținele mele cuvinte vor mîngăia cât de cât pe părinții aproape de desperare pentru pierderea, ce o îndură.

Omul, ca o parte din lumea aceasta, este supus nestramutabilelor legi ale naturii, și aceste legi dictează: *tot cel ce se naște, trebuie după un anumit timp să moară.* Mă veți întreba, că de ce natura nu a lungit acel anumit timp la aceasta ființă, care a fost vlăstariul unei trupini pline de viață, ce a început a se desvolta sub un ceriu senin, sub nourași plini de dragostea unor părinți iubitori?

Aici, triști Ascultători, *aici este mâna prevedinței în joc.* Cum se poate? Dumnezeu, care mai pre sus de toate este iubirea cea mai deseversită, acest Dzeu se smulgă fără milă dela sinul unor părinți iubitori pe și mai iubitul lor fiu?! Da se poate! Credința noastră, care ne spune, că Dzeu este iubirea, ne învață tot odată, că *Dzeu pe aceia, pe cari îi iubesc, îi și cearcă.*

Cine nu'și aducea aminte de pășniile dreptului Iov? El se socotea cel mai fericit om de pe fața pământului. Averea lui era nemărginită, vaza lui respectată până în mari depărtări, bucuria lui casnică i-o forma o familie bună și mulți copii, unul mai cuminte și mai bun decât celălalt. Și acest Iov, drept înaintea lui Dzeu și a oamenilor, de odată se trezesce lipit pământului de serac și singur singurel, ca cucul, ne avînd cine să-i dea o stărimătară de pâne, o înghițitură de apă, ca să stîmpere vapaia focului, în care ardea bolnavul Iov... Și cine și-a finit cursul vieții mai fericit ca Iov? Puțini muritori — precum bine știți.

Chipul și felul cerării lui Iov au fost cu mult mai cumplit, de cât al vostru, intristaților Părinți! Și ce zicea Iov, cu ce se mîngăia în zilele amarului seu? Cu cuvintele: *Dzeu a dat, Dzeu a luat, fie numele Domnului binecuvîntat!*

Da, Iubiților! „Dzeu a dat, Dzeu a luat, fie numele Domnului binecuvîntat“!... Mult înțeles au cuvintele acestea. Pentru o minte înțelegătoare și pentru o voință de fer ele sunt cea mai sigură cale, ce duc la mîngăere... și apoi la mulțămire cu sine și soarta sa, ceea ce nu este altceva decăt, fericire.

Și acum se dăm atențiune micului adormit, care prin versul meu zice: Tu, tată, al cărui scut nu m'a părăsit nici odată, — tu, mamă, al carei ochiu privigietoriu și sub glia rece me va încălzi, voi, părinți iubitori și iubiți, mîngăiați-vă. Dzeu a voit așa și noi, făpturile lui, trebuie să-i-ne supunem. Iubirea voastră, de care mi-ați făcut parte în scurtul meu trăiu, reversați-o asupra fraților, și lor, dragilor mei frați, cari poate nici nu știu, că m'au perdut, spuneți-le un frățesc *adio!*

Apesarea Israiltenilor în Egipt.

Tînta: Cum au dus'o Israiltenii după mourtea lui Iosif?

I.

Familia lui Iacob numera 70 de suflete, când a venit în Egipt. Oare tot atîta vor fi rămas ei? Nu s'au înmulțit? Să se facă prin esemple evidentă înmulțirea.

Câte popoare erau în Egipt, după venirea lui Iacob și a filor săi aci? Doauă Egiptenii și Israiltenii. Prin ce se deosebiau aceste doaoe popoară unul de altul? Prin *cultura* (Evreii — nomăzi; Egiptenii — popor stabil, vestit în agronomie, industrie, comerțiu, arte și

sciințe; dela Egipteni au învățat multe lucruri bune și frumoase Israelitenii), *credința* (Egiptenii se închinau idolilor, Evreii adevăratului Dzeu) *limbă, port, obiceiuri* etc.

Cum le va fi mers Israelitenilor în Egipt? De sigur bine până când regii Egiptului și-au adus aminte de Iosif, de binefacerile lui și până când numărul Israelitenilor era mic.

Oare de ce nu le-a convenit Egiptenilor, că în Egipt trăesc sute de mii de oameni străini de poporul lor? Se vor fi temut Egiptenii în cele din urmă de înmulțirea prea mare a Israelitenilor, de vr'o revoltă s'au aliare a lor chiar cu vr'un inamic estern.

Ce măsuri vor fi luat Faraonii, ca să se impedeze toate acestea?

Să vedem

II.

Predarea istorioarei a 14-a.

Reproducere. Explicările necesare.

De ce a apăsât Faraon pe Israeliteni? De frică, că nu cum-va înmulțindu-se acestia prea tare, să facă greu traiul Egiptenilor. Israelitenii erau un popor deștept și muncitoriu, ușor putea pune mâna pe toată agricultura etc. Egiptenilor. Se mai temeau egiptenii și de revolte, aliare cu străinii

Fost'a aceasta cu cale din partea lui Faraon? Nu. El s'a arătat nemulțămătoriu față de neamul aceluia, care a mântuit Egiptul de perire.

Cum a apăsât Faraon pe Israeliteni? Cu munci grele. Exemple: . . . i-a' făcut iobagi. Starea iobagiului. Faraon e nedrept și tiran.

Ajunsu-și-a Faraon scopul prin apăsarea aceasta? Nu. Evreii se înmulțesc și mai tare. Ce face acum Faraon? Se face ucigaș de copii. Starea de plâns a Israelitenilor în acest timp.

Ce păreri aveți despre Faraon? Ce simțământ vă cuprinde gândind la soarta Israelitenilor?

III.

1 Din asemănarea dintre Faraon și un rege bun, cunoscut elevilor, apoi din aflarea poporului sub acela și acesta, să se scoată în învățătura: „*Regele bun . . .*”

2 Nu știți vrun mijloc, prin care ar fi putut scăpa Israelitenii de apăsări? Ba da, dacă ei s'ar fi făcut Egipteni, adică dacă și-ar fi părăsit

a) *legea*, *credința* lor într'un Dumnezeu și s'ar fi făcut idololatri (apostasia);

b) *limba lor evraică* și s'ar fi făcut egipteni (renegarea);

c) *portul lor . . .*

d) *datinile lor strămoșesci*, s'ar fi căsătorit cu Egiptenii etc. . . .

Făcutau Israelitenii acest lucru? Nu, căci atunci n'ar fi fost persecutați. Mai voiau să li se stângă neamul, decât să se facă Egipteni.

Dar oare fost-au între Israeliteni și de aceia, cari să se fie făcut Egipteni (renegați)? Dacă au fost, atunci au fost foarte puțini. Pentru că dacă s'ar fi desbinat între iei atunci Egiptenii nu i-ar fi privit de așa periculoși pentru statul lor. „*Unde-i unul . . .*”

3. Ce vor fi gândit Israelitenii în apăsările lor? Unii se vor fi tânguit, că Dzeu i-a părăsit; alții vor fi gândit chiar la revoalte — un lucru nesocotit, căci Israelitenii ar fi fost învinși, în fine alții vor fi știind bine, că nefericirea nu totdeauna vine numai dela Faraon, și mâna, lui Dzeu trebuie să fie în joc. *Suferim, dar și învățăm multe, căci „Prin foc se lămuresce aurul” . . . „Fie care reu are și partea sa bună” . . .*

IV.

Regele înțelept (bun) este fericirea poporului.

Pentru lege, limbă port și datini strămoșesci să ne dăm chiar și viața.

Multe sunt necazurile dreptilor, și din toate acestea îi va mântui pe ei Domnul.

V.

Cum se ne purtăm față de regele bun sau rău, față de mai marii nostri buni sau răi?

Cum să se poarte un popor în timpuri de asuprire? Să țină la lege . . . să fie un trup și un suflet . . . să nu facă lucruri nesocotite.

Ce foloase să tragem din nefericiri?

Lecțiuni

din *Istoria bisericească* pentru școlile elementare superioare și medii inferioare.

Intemeietoriul bisericii

1. Isus Cristos

Isus Cristos s'a născut¹⁾ în Vitleemul Iudeei²⁾ pe timp împăratului roman³⁾ August († 14).

Până la arătarea sa în public, Isus a trăit retras în Nazaret, un orașel nensemnăt din Galilea.

În etate de 30 de ani începù Isus lucrarea sa mântuitoare, după ce Ioan Botezătorul prin predici și prin botezul pocăinții⁴⁾ îi pregătise calea. Însoțit de doi-spre-zece apostoli cutrieră Isus Palestina, învățând pe oameni *ce să creadă și cum să viețuiască, pentru ca să se mântuiască.*

Pe lângă predicarea acestor învățături mântuitoare, Isus făcea bine și ajutara tuturor, cu cari venia în atingere și cari aveau lipsă de sfatul și ajutorul lui.

El a făcut multe semne și minuni, și acestea sunt tot atâtea dovezi, că a fost trimis dela Dumnezeu.

Fruntașii poporului iudeu nu primitau învățăturile lui Isus și îl uriau de moarte. Ei așteptau dela Isus, ca să-i scape de domnia romană și să înființeze o împărăție lumească iudee și nu o împărăție a lui Dumnezeu. Ei nu vedeau în Isus pe Mântuitorul promis. Poporul iudeu era când pe partea lui Isus, când pe partea cărturarilor și fariseilor⁵⁾.

După o lucrare de trei ani poporul iudeu face lui Isus o primire regească în cetatea Ierusalimului, dar abia trec, câte-va zile dela aceasta primire și tot acest popor șovăitoriu restignesce pe Isus, care

moare pe cruce pentru păcatele omenirii. Fiind Isus în mormânt cu corpul, cu sufletul predică celor din iad mântuirea lor, și în a treia zi învie.

După înviere Isus petrece încă 40 de zile între învățării sale. În acest timp dă apostolilor felurite învățături despre biserica sa, promite a le trimite darul Duchului sânt și-i împuternicesce să predice învățăturile sale la toate popoarele.

Se înalță apoi la ceriu, de unde, șezând de a dreapta Tatălui, conduce biserica sa, al cărei cap este.

2. Ce a învățat Isus?

1. *Învățăturile de credință*, predicate de Isus, sunt cuprinse în simbolul credinții și pe scurt sunt următoarele:

Este un Dumnezeu în trei persoane: Tatăl, Fiul și Duhul sânt.

Tatăl este dela sine însuși; el a făcut, susține și guvernează lumea.

Fiul s'a născut din veci dela Tatăl și prin urmare este de o ființă cu el; s'a pogorit din ceriu, s'a întrupat dela Duchul sânt și din fecioara Maria și s'a făcut om; a pățimit, a murit și a înviat pentru mântuirea oamenilor, căzuți dela Dumnezeu în urma păcatului strămoșesc. Toți urmașii lui Adam și ai Evei — afară de Isus — au moștenit și moștenesc acest păcat și urmările lui.

Duchul sânt, care purcede din veci dela Tatăl, revărsă prin tainele bisericii darurile sale asupra oamenilor, cari cred și fac fapte bune.

Isus va veni la finea lumii acesteia să judece vii și morții, cari vor învia. După judecată va urma resplătirea vecinică.

2. *Învățăturile morale* a lui Isus se cuprind în cuvintele: *lăpădare de sine și iubire.*

Să ne lăpădăm de tot ce stă în contra mântuirii noastre: de gânduri păcătoase, de vorbe urite și de fapte rele; să iubim pe Dumnezeu și pe aproapele. Pe Dumnezeu să-l iubim din toată inima, din tot sufletul și din tot cugetul; iar pe aproapele să-l iubim ca pe noi înși-ne.

II. Lățirea creștinismului între Iudei

3. Înființarea celei dintâiu comune creștine

După înălțarea lui Isus la ceriu, apostolii s'au întors în Ierusalim și locuiau împreună stăruiind cu un cuget în rugăciune și în cerere.

Și sosind ziua cincizecimii⁶⁾ Duchul sânt s'a pogorit în limbi de foc preste apostoli și ei au început a vorbi într'alte limbi, precum li da lor Duchul a vorbi.

Și Iudeii, cari petreceau atunci în Ierusalim⁷⁾, se uimiau văzând acestea și ziceau unul altuia: „*Au nu sunt toți acestia, cari vorbesc, Galileenii! Cum dară auzim fie-care în limba noastră, în care ne-am născut? Ce să fie aceasta?*”

Atunci sculându-se Petru li-a zis: „*Bărbați din Iudea și toți, căți petreceți în Ierusalim, ascultați cuvintele mele! Pe Isus Nazarineanul, bărbat adevărit dela Dumnezeu între voi cu puteri, cu minuni și cu semne l-ați omorit. Dumnezeu însă l-a înviat, noi toți suntem martori. Apoi înălțându-se la dreapta lui Dumnezeu și luând dela Tatăl Duchul sânt, ce-l promis, a turnat aceea, ce voi vedeți și auziți. Deci să se scie cu siguranță, că acest Isus, pe care l-ați restignit, este Mântuitoriul, pe care Dumnezeu l-a făcut Domn.*”

Iară ei auzind acestea i-au pătruns la inimă și au zis lui Petru și celorlalți apostoli: „*Bărbați frați, ce să facem?*” Atunci Petru li-a zis: „*Pocăți-ve și să se boteze fiecare dintră voi în numele lui Isus Cristos spre iertarea păcatelor.*”

Și s'au botezat în acea zi ca la 3000 de suflete și așa s'a înființat cea dintâiu comună creștină.

4. Creșterea bisericii din Ierusalim

Iară odată Petru și Ioan s'au suit împreună în templu la rugăciune, și era un om ulog din nascere, pe care-l puneau în toate zilele înaintea ușei templului, ca să ceară milostenie dela cei ce intrau în templu. Acesta văzând pe Petru și pe Ioan, că voiau să între în templu, ceru milostenie. Petru atunci zice: „*Argint și aur nu am, iar ce am, aceea îți dau: în numele lui Isus Nazarineanul scoală și umblă!*” Și apucându-l de mâna cea dreaptă l-a răsădit, și îndată i-s'au întarit tălpile și încheieturile; și sărind a stătut, și umbla, și a intrat cu densii în templu laudând pe Dumnezeu.

Și ținându-se ologul cel vindecat de Petru și de Ioan, a alergat la densii tot poporul uimindu-se. Și Petru văzând aceasta a zis poporului: „*Bărbați frați! Ce vă mirați de aceasta? Ce vă uitați la noi, că cum cu a noastră putere am făcut pe acesta să umble? Dumnezeuul părinților nostri a mărit pe Fiul seu Isus, de care voi v-ați lăpădat. Nu noi, ci credința, ce avem în el, l-a făcut sănătos pe acesta, pe care voi îl cunoașteți. Și acum fraților știu, că din neștiință a-ți făcut aceea. Deci pocăți-ve și ve întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre!*”

Și mulți, din cei ce au auzit cuvântul, au crezut și s'a urcat numărul lor ca la 5000.

Și supărându-se preoții și căpetenia templului⁸⁾, că Petru și Ioan învățau poporul și predicau învierea lui Isus, i-au prins și amenințându-i i-au oprit a mai vorbi sau predica în numele lui Isus. Iară Petru și Ioan li-au zis: „*De este drept a asculta de voi mai mult, decât de Dumnezeu, judecați voi. Noi nu putem să nu vorbim despre cele, ce am văzut și auzit.*”

Și amenințându-i i-au lăsat, ne având pentru ce să-i pedepsească, că toți măriau pe Dumnezeu pentru aceea, ce s'a făcut.

Iar prin mânilor Apostolilor se făceau multe semne și minuni. Și poporul! îi lăuda foarte și mulți credeau în Domnul.

Corespondință

De lângă Buziaș în 9 Martie 1896.

Comuna românească Icloda din apropierea Buziașului de și mică, mai bine de 30 de ani e sfâșiată, părăsind aproape jumătate din locuitorii ei cu necredință legea lor strămoșască, așa încât de prezinte credincioșii de legea noastră drept-măritoare resăriteană numără numai 360 de suflete.

Parohia noastră, ajunsă la o stare tristă, a mai avut și nenorocirea, că preoții și învățătorii, ce i-a avut dela desbinarea incoaci, n'au fost de loc la înălțimea chemării lor. Dacă cu toate acestea s'a susținut parohia aceasta și între cele mai grele împrejurări, apoi merită toată lauda acea parte a locuitorilor, care alipinduse cu credință tare către legea noastră strămoșască, au adus jertfe mari pentru susținerea bisericii și a școlii lor, între acestia mai cu sama sau distins fruntași: Radu și Ilies, cari pururea au îmbărbătat și au premers cu bun exemplu celorlalți confrăți ai lor.

Dar iată că în fine a sosit și o zi de mare bucurie pentru credincioșii noștri din Icloda. Devenind văcantă atât parohia cât și postul de învățătoriu, Ven. Consistoriu, la propunerea dlui administrator protopopesc, Aureliu Drăgan, a înbinat postul de învățătoriu cu cel de preot denumind de preot — învățătoriu pe teologul absolut Ioan Gherga, carele având o înfașurare simpatică și o voce de o rară frumșeță, în timp scurt a câștigat iubirea credincioșilor sei.

Era învățătoriu de inimi se vezi chipul cum credincioșii noștri au dat vie expresiune acestei iubiri nefățarite. Îndată ce s'a auzit, că iubitul lor păstoriu sufletesc a sosit și s'a așezat în comuna lor, bărbați și femei, cu mic cu mare, au grăbit cu felurite daruri, ca să cinstească pe preotul lor.

Iar în 3/15 Martie a. c. cu ocaziunea, când dl administrator protopopesc, asistat de preotul Moise Alexă din Saçoșul-turcesc și fiind cântările de strană conduse de simpaticul cântărețiu, Ilie Cocoș din Uliuc, au introdus în parohie pe părintele Ioan Gherga, credincioșii au dat expresiune bucuriei lor într'un chip neobicinuit. Atât serviciul divin, executat cu adevărată frumșeță, cât și cuvântarea dlui administrator protopopesc și răspunsul preotului înstatat, au transpus pe credincioși cu gândul și cu simțirile în regiuni mai înalte, încât lacrimi de bucurie le împodobiau fețele lor.

Afară de biserică, după terminarea slujbei, credincioșii cu toții au așteptat pe dl administrator protopopesc, căruia i-s'au adus cele mai călduroase mulțămiri pentru purtarea de grije, și închip de recunoștință cu toții i-au sărutat

mânile. Dl administrator plăcut surprins de aceste ovațiuni a predat epitropiei parohiale 10 fl ca donațiune din partea sa pe sama santei biserici.

Am descris acestea mai pe larg, nu pentru ca se aduc laudă părintelui Ioan Gherga, că Ds'a până acuma nici n'a putut să-și câștige atari merite, pentru care se fie laudat, ci pentru ca să arăt, că poporul nostru și astăzi încă ține mult la preoții sei, dacă acestia seiu se'i câștigate simpația și iubirea.

Că părintele Gherga a știut în timp scurt să câștigate în o măsură așa de mare iubirea credincioșilor sei, la aceasta a contribuit numai exteriorul și glasul seu simpatic, daruri dzeșci, cari cu adevărat sunt o podoabă la un preot, dar noi așteptăm dela d-sa ca de aici înainte prin zel învâpăiat și prin dragoste neadormită către chemarea sa cea sântă să-și câștigate merite neperitoare pentru biserică și turma, carea i-s'a încredințat lui spre păstorire, ca așa prin o lucrare neobosită, făcând ca biserică s'a se răsără din cenușă mai frumoasă și mai falnică de cât cum au fost, carea apoi să fie o vie mărturie a vredniciei sale.

Dumnezeu așa se-i ajute!

Un ortodox

Varietăți

Adunarea generală de primăvară a reprezentanților comunității de avere s'a ținut în 24-lea Martie n. c. Adunarea sa deschis la oarele 1/2 10 de presidentul comunității, Dl Ilie Curescu, fiind de față aproape toți reprezentanții. Ca comisariu guvernial a fost Ill. Dn. Comite Suprem E. Iakabffy. Adunarea preste tot luând a decurs în ordine exemplară. Obiectele puse la ordinea zilei s'au primit fără nici o contrazicere, după cum le-a prezentat comitetul. Observăm, că adunarea — la propunerea comisiunii alese pentru revidiarea socoților și cercetarea stării cassei — a aprobat socoțiile, de cari s'a făcut amintire și în F. D., și a exprimat comitetului și oficianților laudătoriu.

Reuniunea femeilor rmâne din Caransebeș a ținut adunarea generală Duminecă în 25 Februarie. Adunarea generală a decurs în cea mai perfectă ordine. La restaurare a fot ales de nou întreg comitetul vechiu.

Necrolog. Ilustrul bărbat și conducător al Româniilor bucovineni *Dr. Iancu cav. de Zotta*, proprietar mare, president al societății politice „Concordia”, deputat dietal membrufundator și onorar al mai multor societăți culturale și literare, în etate de 56 ani, și-a dat, la 7/19 Martiu nobilul suflet în mânilor Creatoriului.

Înaltul Ministeriu de agricultură aduce la cunoștință, că economilor a conces pe căile ferate o reducere a tacselor de transport pentru cucuruzul destinat nutririi porcilor, dacă cantitatea cucuruzului transportat e de cel puțin 10000 chg. Aceasta concesiune se începe de la 20 Martie a. c. și rămâne în vigoare până la abrogare, dar cel mult până la 20 Mai a. c.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. rom. din **Srediștea-Mică**, se escrie concurs de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foia diecesană.

Emolumentele sunt:

1. Salariu în bani gata 300 fl.
2. Pentru conferințele învățătoresci 10 fl.
3. Pentru scripturistică 5 fl.
4. Două jugere de pământ de arătură.
5. 8 metri de lemne de stejar, numai pentru învățătoriu.
6. Dela fie care înmormântare, unde va fi poftit, 50 cr.

7. Cortel liber cu grădină de legumi.

Reflectanții sunt avisați a și adresa recursele instruate cu documentele prescrise comitetului parohial din Sredistea-Mică și a le trimite oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în Sredistea-Mică, *via Verșet*, în fine se vor presenta în atare Duminecă ori sêrbătoare în St. biserică din loc.

[12] 2—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu oficiul protopresb.

Concurs

Pentru îndeplinirea postului de învățatoriu dela școala română gr. or. din **Sâm-Ianăș** cott. Torontalului se escrie concurs cu termin de recurgere de 30 de zile dela prima publicare în Foia diecesană.

Emolumentele sunt:

- 1 Salariu în bani gata 300 fi.
- 2 Pentru lemne 20 fl. 50 cr.
- 3 Pentru scripturistică 6 fl.
- 4 Pentru conferințe 6 fl.
- 5 Trei jugere de pământ de arătură.
- 6 Cortel liber cu grădină de legumi.
- 7 Dela fiecare înmormântare, la care va fi poftit, 30 cr.

Reflectanții sunt poftiți a-și adresa recursele lor instruate cu documentele prescrise comitetului parohial din Sâm-Ianăș și a le trimite oficiului protopresbiteral gr. or. al Vêrșetului în *Srediștea-Mică, via Verșecz*, apoi se vor presenta în atare Duminecă sau Sêrbătoare în St. biserică din loc.

[13] 2—3

Comitetul parohial

În conțelegere cu oficiul protopresb.

Concurs

Sê escrie concurs pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr. or. română din **Sculea** protopresbiteratul Buziașului cu termin de 30 de zile dela prima publicare în „Foia diecesană“

Emolumentele:

1. Salariu în bani gata 120 fl.
2. Pentru lemne 8 fl.
3. 14 Hl. de grâu.
4. 14 Hl. de cucuruz.

5. 4 1/2 jugere de pământ de arătură comasat.
6. 1/2 juger pășune din izlaz.
7. Dela înmormântări unde va participa 50 cr.
8. Paușal pentru scripturistică 2 fl.
9. Paușal pentru conferințele învățătoresci și adunarea generală 6. fl.

10. Cortel liber cu grădină întravilană.

11. Trăsuri de a aduce învățătorului lemne de foc.

Recurenții sunt avisați, ca recursele cu documintele preserise, adresate comitetului parohial, sê le subștearnă adm. protopresbiteral Aureliu Drăgan în Ghilad, având dênși a se presenta în s. biserică în vre-o Duminecă sau sêrbătoare.

Sculea în 8 Februarie 1896.

[11] 3—3

Comitetul parohial.

În conțelegere cu mine: *Aureliu Drăgan* adm. protopresb.

Licitațiune minuendă

Pe basa încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 4 Martie 1895 Nr. 672 Șc. se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a salei de învățământ, la școala din comuna **Stamora-română**.

Pretul de esclamarie la edificarea salei de învățământ e 1916 fl. 13 cr.

Licitațiunea se va ținea în 18/30 Martie a. c. în edificiul școalei vechi la 2 oare d. a.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunei vadiul de câte 10% în bani gata, sau în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se pot vedea ori când la oficiul parohial gr. or. rom. din **Stamora-română**.

Se vor admite ca licitanți numai oameni probați, de omenie și esperti.

Stamora-română, la 26 Februarie 1896.

[9] 3—3.

Comitetul parohial

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 23 Iunie sub Nr. 1248/1895 se escrie licitațiune minuendă pentru edificarea de nou a „salei de învățământ“ la școala din comuna **Berini**.

Prețul de esclamarie la edificarea salei de învățământ e 2004 fl.

Licitațiunea se va ținea la 18/30 Martie a. c. la 10 oare a. m. în edificiul școalei vechi, eventual în cancelăria oficiului parohial din **Berini**.

Reflectanții vor avea a depune la începutul licitațiunei vadiul de câte 10% în bani gata sau în hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri sê pot vedea ori când la oficiul parohial rom. ort. din **Berini**.

Sê vor admite ca licitanți numai oameni probați de omenie și esperti.

Berini, la 18 Februarie 1896.

[10] 3—3

Comitetul parohial.